

Lenka Parýzková

SKLOUZNÍ SE V DEŠTI

xyz

Sklouzni se v dešti

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.xyz.cz

www.albatrosmedia.cz

Lenka Parýzková

Sklouzni se v dešti – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.

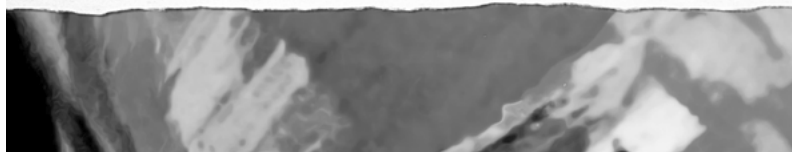
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Lenka Parýzková

SKLOUZNÍ SE V DEŠTI

Knihu věnuji své dceři
Gabriele, nejdražšímu
člověku v mém životě.
I když ti to neříkám tak
často, jak bych asi
měla – miluji tě.

Sklouzni se v dešti je smyšlený příběh. Veškeré události, dialogy a postavy jsou plodem mé fantazie a jakákoliv podoba se skutečnými postavami či událostmi je čistě náhodná.

Tento příběh jsem psala po svém životním karambolu s odstupem více než deseti let, tudíž snad i se správným nadhledem a měla jsem od počátku jasný záměr: říct lidem, kteří v určité životní etapě prožívají podobné psychické problémy jako hlavní hrdinka Lenka nebo nad svým životem nejistě balancují, zdá se jim, že se ztratili, jsou vykojení a připadá jim, že se nedokážou správně znovu zařadit, těmto lidem bych chtěla vzkázat, ať nikdy nic nevzdávají, protože někdy stačí jen nepatrné pootočení daného problému. Je potřeba neustále věřit, že změna je možná, a nenechat si vzít naději. Všechno přijde v ten pravý čas. (Už vůbec není špatné se tomu smutnému a bolavému zasmát.

Učiníte smutné úsměvným.)

Pokud tato kniha pomůže být jen jednomu jedinému člověku, pak to celé mělo smysl.

1. 100

„Slunce vybuchuje přes celou oblohu.
Kapela v mé hlavě začala nahlas hrát.
Je absolutní ticho, chtěl bych vykřiknout.“

NEIL YOUNG

Když procházíme přes hlavní bránu, ranní mlha se ještě válí po zvlhlé, podzimem unavené trávě, napůl opadané stromy čmárají černé linky v těžkém ocelovém nebi a krákání vran dokresluje zoufalou atmosféru pohledu na oprýskané budovy v areálu. Určitě bych podzimu takový začátek října podepsala a zpečetila razítkem, už pro tu melancholii, která dýchá z každého póru létem vysíleného parku, jenom kdyby se do mě to sychravo dokázalo pořádně zakousnout, zalézt mi přes bundu až na kůži a zatřepat se mnou, abych se probírala. Místo toho kolem mě bezradně obchází, protože já si k tělu nepustím nic a nikoho a je mi vcelku jedno, jak se zrovna nějaké roční období tváří, jestli mi tady k tomu nástupu bude vyhrávat bigbítová

kapela, zvonit na kostele umíráček, nebo krákat vrána. Přehodím si těžkou kabelu na druhé rameno a luštím směrovku před sebou. Tady někde by měl být příjem.

„Leni, nechceš si to ještě rozmyslet?“ Otec vedle mě se zachvěje. „Je to tu hrozné, prostě hrozné,“ hlesne nešťastně. „Mám depresi, sotva jsme sem vlezli. Nezůstal bych tady ani za nic. Prosím tě, zruš to, vraťme se.“ Hlas má smutný, jako by tomu nechtěl vůbec věřit. Koutkem oka zahlédnu jeho postavu, zdá se mi jaksi divně malý, uvědomím si, jak zestárl. Ještě že si tu tašku nesu sama, vidím, jak se kroutí bolestí zad a snaží se, aby to nikdo nepoznal.

Jeho druhá žena Jana jde vedle nás a mlčí. Nebylo co říct. (Vážně nebylo?)

„Zajímalo by mě, v jakém slohu jsou ty budovy postavené,“ plácnu rychle první, co mě napadne a dělám, že jsem ho neslyšela. Snažím se zvesela přidat do kroku, vypadám, že začnu každou chvíli zpívat *Kupředu levá, zptáky ni krok*. Otec po mně vrhne pohled plný obav, jestli už mi opravdu nepřeskočilo. No co, zase ta moje snaha o optimismus, pokus o vtípek, srandičku, vymykání se celému systému, to mi vždycky šlo, ale momentálně nevím, jestli se to sem hodí, jestli tím někoho nepobouřím. Jenže si tak vlastně pomáhám poslední měsíce přežít, fórek bych vyškrábala skoro z každé situace, třeba zkroutit té odbarvené dvacetileté nádheře ty její kostnaté pracky a rozškrábat jí ksicht, jenže bych moc neměla čím, nehty mám už delší dobu

okousané až do masa, tak se v duchu opravuji – vytrít s ní podlahu celého našeho domu, kde se teď roztahuje, to by taky vůbec nebylo špatné, i když už mi dochází šťáva. Akorát že tohle by už někdo jako fórek brát nemusel, i když vím jistě, že já bych se bavila královsky. Ale místo toho jenom rezignovaný odchod od manžela ve vši slušnosti a důstojnosti, co mi ještě zbyla, jsme přece civilizovaní lidé, tak proč si dělat nějaké naschvály, to distingované dámy na úrovni jednoduše nedělají, nebo tak nějak podobně to do mě rodiče hustili. Takže tati, dneska aspoň taková malá náplast, vytrhnout z šedé reality, abych nějak zmírnila nervozitu. Vidím na něm, že o budovách a slohu se prostě bavit nechce, nechtyl se, jde dál odevzdaně jako zvíře na porážku. V té chvíli je mi ho líto. A taky jsem vděčná, že jsou tady se mnou.

Příjem. Neutěšeně vyhlížející nízký domek působí uvnitř ještě žalostněji než zvenku. Vejdu do čekárny o asi deseti metrech čtverečních, je mi jasné, že vypadá přesně tak, jak ji v půlce minulého století vybavili, ale co na tom, tady jsou většinou lidé duchem nepřítomní, zrovna ten jediný pán v místnosti to svým „mimo“ pohledem potvrzuje, myslím si, když zamírím k umakartovému, zčásti oloupanému a pokreslenému stolu. Dosedám na nejbližší z několika židlí rozmístěných kolem něj, vypadají každá úplně jinak, jako posbírané za babku ve frcu, a hned zase vstávám, protože ta židle je evidentně v horším stavu než já, jednu nohu má stočenou

v nepřirozeném úhlu, jasně mi naznačuje, že jestli se tady někdo zhroutl, pak ona bude první, a když se na tu chudinku dívám, musím jí dát za pravdu, tak radši opatrně zkouším druhou.

S údivem se kolem sebe začínám rozhlížet, jako když se probíráte z nějakého těžkého snu, rozmazaně vidím pavučiny v oknech, upatlané parapety, povadlý potos v hnilobou oblemcaném květináči (mimochodem neříká se mu blázen?). Sjíždím očima dolů a zaostřuji na lino, které určitě pocházelo z nedalekého závodu na výrobu plastů, možná předané v rámci soudružské spolupráce někdy před padesáti lety, a které se stářím zkrabatilo jako špatně ušitý kabát. Celé mi to najednou přijde tak absurdní, že se málem začnu smát, a možná jsem vydala i nějaký zvuk, protože pán vedle mě se neochotně otáčí, zřejmě jsem ho vytrhla z myšlenek, ale jestli si uvědomil existenci někoho dalšího v jeho blízkosti, pak to bylo jenom na okamžik. Vzápětí se zase pohrouží sám do sebe, do svého trápení, smutku, nebo možná boje. A tak si ho nenápadně prohlížím, já ho snad odněkud znám, někde jsem ho viděla, ale zase tu myšlenku zaháním, protože posledních pár roků se chlapům vyhýbám obloukem, vlastně se vyhýbám lidem obecně. Ale nedá mi to, pořád na něj civím a on ví, že civím, a předstírá, že o tom neví. Zírám na něj proto zcela neomaleně dál.

Na rozdíl od mojí obří tašky má jenom malý batůžek a obličej za kulatýma brejličkami vypadá nenuceně a příjemně. Vůbec

ne nemocně! Vůbec ne bláznivě! Naopak – inteligentně a bystře. S kšiltovkou, kvalitní sportovní podzimní bundou a pohodlnými Nike teniskami působí, jako by si odskočil z nějakého velkoměsta na Moravu vlakem na výlet třeba na ochutnávku vína. Jak jsem později zjistila, skoro to tak bylo. Jenom ten výlet se nějak zvrtnul... Vizáž sportovce ruší šála ležérně přehozená okolo krku. Tak odkud ho znám? Třeba je to doktor. Nebo schizofrenik s paranoiou k tomu, povzdechnu si nad rozporuplností svých dojmů. Už asi začínám totálně blbnout, to ten můj mozek, omlouvám v duchu sama sebe, ale co – mám na to plné právo. Tady už ano!

Ticho v čekárně rozřízne křik a mlácení do dveří, jak se je snaží rozrazit pojízdným lehátkem ze sanitky tři záchranáři. Chlap, kterého vezou, jim za jízdy všelijak seskakuje, přitom nadává a ječí, že nám rozbije držky. Čekárna se okamžitě plní smradem z chlastu a zbytků výkalů, kterými je ožrala na lehátku úplně nasáklý. Jako urgentní příjem má přednost. Okýnko na straně čekárny se poprvé otevírá a vykoukne asi stodvacetakilová ženská v umolousaném pleteném svetru, pravděpodobně sestra. Zatímco jim urgentní příjem nepřetržitě utíká z vozíku, sepisují nějaká lejstra a já poprvé váhám, jestli dělám dobře, to už se ale otevírají velké dveře s nápisem VYŠETŘOVNA a všichni zmizí, ty dveře je doslova spolkly, zůstal po nich jenom nakyslý zápach a pochybnosti. Nejistě se zadívám dolů na svoje perfektně vypulírované lodičky. Začínám tušit, že

na paradoxy si tady budu muset zvyknout, a taky to, že urgentní příjem prostě nejsem, no...

Nevím, jak dlouho takto sedíme, popravdě čas mi utíká už dlouho nějak mimo realitu, to znám, nic nového pod sluncem, takže ani nedokážu říct, kdy přesně jsem zaregistrovala, že sympatický sportovec s batůžkem už v místnosti není. Všichni mlčíme, otec se tváří tak zkroušeně, že se ani o žádný rozhovor ve stylu černého humoru nepokouším, Jana si sem tam utírá obličej látkovým, pečlivě vyžehleným kapesníkem, těžko říct, jestli se potí z horkého vzduchu uvnitř (zrezné radiátory kupodivu topily na plný výkon), nebo si utírá oči, vidím na ní, že k pláči nemá daleko. Když mě pak mohutná sestra zavolá na příjem, při vstávání se mi málem podlomí kolena. Jsem vyřízená.

„Už nemůžu!“ řve to ve mně. Ještě pořád mi nedochází, kolik toho člověk dokáže unést a co všechno zvládne překonat. Co všechno „může“. Tedy pokud se nezabije.

Ve vyšetřovně sedí za podlouhlým stolem s počítačem dívka, která budí dojem tak sedmnáctileté slečny. Když se představí jako ošetřující lékařka, opatrně dosednu naproti ní. Nevím, jestli se bojím víc o sebe, nebo o ni, její křehkost je tak hmatatelná, že si připadám až nemístně. Co tady vlastně dělám? Tato žena by mi měla pomoci? Pochybovačně se snažím odpovídat na její otázky. Jméno, příjmení, bydliště, věk, váha... První kolo bylo jednoduché.

„Jaké máte potíže?“ ptá se a tak nějak neduživě vytukává informace do klávesnice. V jejích očích ale zahlédnu zájem. Možná sotva patrný, ale byl tam. Zas budu dalšímu psychiatrovi papouškovat už asi po stopadesáté totéž znovu dokola, jenže celou tuto akci jsem si vymyslela já sama, stav ochromení mysli i těla mě donutil, abych přišla až sem. Musím udělat všechno proto, abych se vrátila – k sobě i do života. Života... Jakého? Nechápu to, nerozumím tomu slovu.

„Nevím, kdo jsem,“ uklouzne mi, do očí se mi vedrala nechtěná slza, vztekla ji stírám, protože nechci vypadat ještě ubozeji, než vypadám. Křehká blondýnka se na mě tázavě podívá. „Musíte přece vědět, co je ve vašem životě špatně. Je tady v poznámkách od pana doktora, že máte potíže v manželství. Můžeme začít třeba tím. Povězte mi o tom.“

„Moje manželství?“ připadá mi, že se rozpomínám na něco dávného, co bylo před půlstoletím. „To asi před rokem skončilo. Manžel si našel jinou ženu. Žije s mojí kamarádkou. A já tomu nerozumím. Nerozumím, co se to se mnou děje,“ hlas se mi láme, mluvím, jako bych mutovala. Automaticky vytáhnu kapesník, jen pro jistotu, kdybych opravdu brečet začala.

„Už osm měsíců nespím. Žádné léky na spaní ani antidepresiva nepomáhají, nedokážu vůbec fungovat. Několik týdnů nemůžu ani vstát, natož chodit do práce.“ Za mizerný plat, chce se mi dodat. Blondýnka dynamicky buší prstíky do kláves. Pověsti o tom, že

doktoři píšou jen ukazovákem, v tomto případě vůbec nesedí. Píše všemi deseti rychlostí, že by státnice udělala levou zadní.

„Nespíte osm měsíců? To není možné, to už byste byla mrtvá,“ informuje mě věčně. „Každopádně... Jste tady správně,“ uzavře jedním klikem moji kartu a vybídne sestru v ušmudlaném svetru, aby mi vysala neschopenku. Otočím se tedy k té osobě, ne nemohlo dojít k žádnému omylu, potvrdila mi to vizitka SESTRA-PŘÍJEM na tom jejím příšerném svetru přišpendlená sichrhajskou za jedno obzvlášť vytahané oko a hned vedle z té pletené nádhery čouhá kus dlouhé příze s velkým sukem na konci. Unaveně se na ni usměje, abych nějak navázala kontakt. Trůní za předpotopním mechanickým psacím strojem, soustředěně se štourá párátkem v křivých žlutých zubech a znužené, vypoulené oči za tlustými dioptrickými brýlemi si mě znechuceně měří, zřejmě ještě dentální hygienu neměla dokončenou a já ji tady otravuju.

„Občanku, kartičku pojišťovny,“ vyštěkne, když se jí podaří vyplivnout zbytek párátko, hrabu se v peněženke, ruce se mi třesou, nemůžu ty debilní doklady najít a ona si soustředěně prolupává na rukách klouby obalené tukem tak, že nejsou skoro vidět, zato slyšet ano, hlasitě jeden za druhým křupou.

„Ježíši, trochu sebou hodte, nemáme na starosti jenom vás,“ převrátí pohled ke stropu, aby podtrhla fakt, jak dlouho mi to trvá. Ta šňůrka, co jí trčí ze svetru, mě nepřestává přitahovat, přemýšlím,

že bych za ni zkusila zatáhnout, jedním tahem bych ten svetr vypárala, prostě by nebyl, třeba bych smázla i tu ženskou, pokouším se na ten suk nedívat, ale stejně mi to nedá, šel by rozmotat jedna dvě, úplně jednoduché, ten suk ano, můj život ne. Konečně před ni opatrně položím kartičky, důkaz, že existuji, a jsem dokonce pojištěná, takže s ironickým zvoláním „Hurá!“ vezme jeden výtisk neschopenky a láduje ho do stroje.

Počínání té ženy bylo natolik toporné a neprofesionální, že jsem ji začala se zájmem sledovat. Její prstoklad o počtu jednoho prstu (ano, tady vidím, že pověsti zas tak nelhaly) je přímo fenomenální. Jméno, příjmení zvládla, rodné číslo už ale netrefila do drobných políček a naštvaně vysune neschopenku ze stroje. Při druhé už došla s vyplňováním až do místa, kde se budu po dobu nemoci zdržovat. Opsala adresu z občanky, když se ale pro ověření zeptá, musím s pravdou ven, že určitě nebudu ležet v posteli s manželem a jeho milenkou v domě, na který sice platím hypotéku, kde ale jaksí za těchto okolností nemůžu setrvávat. Na to nemůže nic říct, to musel pochopit i člověk její důvtipnosti, takže neschopenka letí do koše podruhé. Při třetím pokusu už jí opravdu fandím, pomalu a zřetelně diktuji adresu pobytu a nebýt toho, že v názvu mého zaměstnavatele napsala Fynance s ypsilon, zvládla to už docela obstojně.

„Pracujete jako? Myslím funkci, profesi?“ upřesní a soustředěně si nastavuje jazyček stroje na příslušný řádek.

„Pracuju jako účetní,“ odpovím a trochu zvráceně se bavím, když zápasí s nutkáním hodit mi stroj, který se po třetím písmenu zasekl, na hlavu. Je mi jí už líto, mám chuť oběhnout stůl a tu pitomou neschopenku, kde nesměl být žádný překlep z důvodu nečitelnosti kopií, vyplnit na čtvrtý pokus sama. A fakt jsem jí už držela palce. Dokázala to – sice pomalu, jinak ale na výbornou. Vydechne úlevou, vítězoslavně ji přede mě švihne a už se na mě zase dívá pohrdavě, jako na chcípáka, který došel žebrat o kus žvance.

„Tak tady to máme. My jsme hotové, paní doktorko,“ sebejistě si přehodí tlusté nohy jednu přes druhou. Než stihl kdokoliv říct cokoliv dalšího, přisunu si židli ještě blíž k sestře. Následujících pár minut si chci užít.

„To nejsme hotové. Potřebuju ještě jednu neschopenku.“

Oči za zvětšovacími skly se ještě víc rozšiřují zděšením. Sestra viditelně znejistěla, z nervózního koktání jsem pochopila, že se ptá, jak jako další? Jak jako neschopenku?

„Víte, kromě zaměstnání jsem ještě podnikala, dokud jsem mohla. Potřebuju neschopenku ještě jako OSVČ.“ Vychutnávám si to celé, včetně zežmolkovaného svetru, který na ní vypadá ještě hůř než doteď.

„O S V Č?“ opakuje nevěřicně a do zpocených rukou bere další tiskopis. Pobaveně přikývnu a nahnu se mírně přes stůl, aby mi líp rozuměla.

„Osoba samostatně výdělečně činná.“

Na okamžik ucítím sebe samotnou takovou jako dřív, sebevědomí a vnitřní sílu a jakýsi zvrácený smysl pro humor. Jen takový záblesk v bílé tmě, která se za minutu zase rozprostřela všude kolem. Když vycházím z vyšetřovny, je mi zle stejně jako už minimálně rok a půl. A vím, že to chci změnit, že se chci uzdravit. Věřím ještě vůbec v nějaké uzdravení? V to, že mi bude zase dobře, že dokážu znovu něco cítit? Že ještě někdy usnu? A jak to všechno v sobě dokážu poskládat, celý ten zmatek, otázky, na které mi zatím nikdo nedokázal odpovědět? Ano, dávám naději tomuto zařízení, protože mi už nic jiného nezbyvá. Přesně si pamatuji ten den, kdy jsem se rozhodovala, jestli svůj život skončit, nebo jít dál. A tenkrát jsem usoudila, že to nevzdám. Vyhrála ta druhá možnost – žít!

„Tati, máme projít tady tím parčíkem, dostala jsem oddělení 10D. Je to jenom kousek,“ vedu je zdánlivě bezpečně, i když v sobě mám odvahy tak jenom na tři vratké kroky. Zbytek cesty k novému útočišti proplouvám ve stavu podobném mrákotám, víc si moc nepamatuji, nějaké tmavé schody nahoru, prosklené dvoukřídlé dveře a miniaturní halu, kde jsem se přezula a rozloučila se s otcem a Janou. Nemotorně mě obejmou, je jasné, že touží být odsud co nejrychleji pryč. Nezazlívám jim to ani v nejmenším, pro zdravého člověka není o co stát, i když toto oddělení je tak trochu V.I.P., jak

jses se později dozvěděla. Být na uzavřeném oddělení se schizofreniky, to prý je jiná liga. Zlatý doktor Brabec, že si pro mě vyžádal takové privilegium. Na pětatřicítce bych nepřežila.

„Tak tady jste,“ z protilehlých dveří vybíhá sestra a ochotně mi pomáhá vzít z jedné strany cestovní kabelu. Vlečeme ji jídelnou, kde je rozestaveno asi dvacet kulatých stolů s kytičkovanými ubrusy z PVC, kolem každého čtyři stejné židle, všechno samozřejmě opotřeбенé, ale nijak odrbané nebo zbídačené jako ty na příjmu. Z boku je kuchyňka vybavená lednicí, rychlovarnou konvicí a mikrovlnkou, na zemi stojí obrovské přepravní jídelní boxy (takzvané kantle) – připomínka, že doba obědu se blíží. Po cestě mi sestra referuje, že kuchyňku můžu kdykoliv mezi osmou ráno a osmou večer používat, uvařit si kávu, čaj, ohřát jídlo nebo uskladnit něco malého v lednici. S podepsanou jmenovkou, upozorní.

„Chlapi jsou hladoví a sní cokoli se namane k jídlu. Podepsané si tolik nedovolí vzít,“ dodává a já uvnitř hlavy chabě protestuji, že na chlapy tady nejsem vůbec zvědavá, takže buďte tak laskavá, dejte mě na nějaké ženské oddělení, já jako že bych tady zatím počkala, mám na jazyku, ale nepovím nic a ona mě vede dál velkou halou.

„Toto je společenská místnost, tady máme křesla na sezení,“ říká a rozmachuje se přitom jako průvodce na zámku, jak kdybych těch asi třicet křesel, nasměrovaných na nevelkou televizi v čele místnosti, neviděla. Asi tři z nich jsou obsazená, jeden muž vypadá,

že se plně soustředí na luštění nějaké křížovky, postarší paní hledí prázdným pohledem odevzdaně do okna a pak nějaká dívka znudněně cosi vytukává do mobilu. Všichni ale zvědavě vzhlednou, když jdeme kolem. Po stranách v rozích stojí dva kulaté stolky a celá společenská místnost působí docela útulně. Nohy mě taktak nesou, jsem vděčná, když se zastavujeme před dveřmi do pokojů.

„Pětka je vaše,“ ukáže sestra na jedny, a tak odhodlaně stisknu kliku.

„Pokoj“ byla asi pět metrů dlouhá a nějaké dva tři metry široká nudle, vysoký strop, zářivky bez krytů a mříže v oknech mu dodávaly vězeňský ráz. Architekt minulého režimu si vyhrál a splnil nelehké zadání – dokázal rozmístit podélně kolem stěn dvě postele, že se mezi nimi dalo projít, a třetí, tu moji, vmáčkl mezi čelo jedné z nich a postranní sloup. Naproti je k dispozici prázdná úzká skříňka, na stolek už prostě nezbylo místo. Co je pro mě ale šok, nejsou tu nemocniční postele, nýbrž válendy, na kterých je přes den zakázané mít peřiny.

„Přes den nesmíte ležet,“ vysvětluje sestra, když pokládám tašku na zem. „Vybalte si věci do skříně a o půl dvanácté si dojdete do jídelny na oběd. Nepočítali jsme s vámi, ale jedna porce bez masa navíc se určitě najde,“ usměje se ještě povzbudivě a je pryč.

Nechápavě zírám na zavřené dveře. Myslela jsem, že budu konečně odpočívat, domnívala jsem se, že si lehnu v nemocnici,

jak se na hospitalizovanou sluší a patří, dejte mi kapačku, klystýr nebo svěrací kazajku, je mi to fuk. Prostě tady mě máte, dělejte, co umíte, zalezu si do přidělené postele a starejte se. Jenže tady se nesmělo ležet, ksakru! Mnou toužebně očekávaná klasická nemocniční lůžka se prostě nekonají, jede mi hlavou pořád dokola, tohle už fakt není vtipné, na co si to pojištění v zaměstnání doprdele platím a na co si ho platím navíc jako ó.es.vé.čé, soptím vzteky a ještě šokovaná opatrně nahlížím do úložného prostoru válendy s pestrým čalouněním. Uvnitř jsou pečlivě složené čisté peřiny s vymandlovaným prostěradlem. Unaveně na tu svoji válendu žuchnu a nekontrolovaně, zcela beze studu začínám brečet.

Okamžitě se mi celý svět rozmaže a já to nemůžu zastavit. Vyjeveně nad tím přívalem slz žasnu, rok a půl se snažím všechno to ze sebe vyřvat a vybrečet, nedokázala jsem ani škytnout, připadala jsem si jako ucpané potrubí, za tu dobu jsem se nezmohla ani na vzlyk a teď to vypadá, že jsem se konečně zhroutila, pomyslný špunt vystřelil z těch trubek ven, možná do mě někdo nalil hydroxid sodný, ten vždycky ucpaný sifon vyčistil stoprocentně, směji se nešťastně a dál ochutnávám slanost vlastních slz, roztrírám si je po tvářích až dolů na krk a k výstřihu. Brečím nad tou neutěšenou situací, že přijdu do nemocnice a zakážou mi ležet, i když mám pocit, že slabostí nezvednu ani ruce. Brečím sama nad sebou, nad tím vším svinstvem, kterému jsem byla

poslední dobou vystavená a které jsem musela snášet. Zarazím se. Opravdu musela?

Než si to stihnu rozmyslet, ozve se spolu s třískáním lžice o talíř volání odněkud z venku. „Oběěéd, oběěéd,“ vykřikuje nějaká žena. A vzápětí dusot, kroky, otevírání a zavírání dveří, cinkání příborů, tlumené hlasy a chichotání. Utřu si rukávem obličej. Nikam nejdu. Jsem přece zhroucená, vztekla se opírám o stěnu za postelí. Vlastně ani nejím, tak je to jedno.

V té chvíli se rozrazí dveře a dovnitř vtrhnou dvě mladé ženy. Každá má přes rameno přehozenou podivnou plátěnou, asi ručně šitou tašku, o něčem hlasitě diskutují, a když mě uvidí, překotně se začnou představovat, že brečím je evidentně vůbec nevyvedlo z míry, za což jsem jim neskonale vděčná.

„Ahoj, já jsem Šárka,“ podává mi ruku ta podle všeho starší, trochu zadrhává v řeči, tmavé vlasy má nakrátko ostříhané a oči tak temné, že to vypadá, jako by zorničky splynuly s duhovkou. Něco v těch očích mě na okamžik vyděsí, i když se Šárka směje. Oblečená je sportovně a vypadá to, že sotva doběhla odněkud zvenku, přinesla s sebou venkovní chlad, který je ale v přetopené místnosti docela fajn.

Druhá dívka, tak pětadvacetiletá, se jmenuje Libuška, sympatická holka s dlouhými, jemnými vlasy světle hnědé barvy, trochu chaoticky uspořádanými, možná by potřebovaly lehce přistříhnout,

ale k Libuše sedí skvěle a zvládají poletovat kolem své majitelky stejně rychlým tempem, jaké udávala. Obě ženy bez špetky make-upu se smíchem vytahují příbory ze šuplíků svých stolků. Nepotřebují žádnou masku, pozorují je s obdivem a s hrůzou letmo zahlédnu svůj obličej v malém zrcadle, které visí naproti na klíčku jedné ze skříní. Řasenku mám rozmazanou po celém obličejí a tmavé kruhy pod očima přímo křičí, jak jsem nevyspaná. Vypadám přesně tak, jak mi je, oči mě pálí, jak se pokouším dohlédnout přes tu mlhu všude kolem. Už jen ta snaha cokoli vidět mi brala tolik energie, že jsem nedokázala pořádně ani dýchat. Z vnitřního, několikaměsíčního presu mě bolí i vlasy, cítím kořínky, jako by se mi do hlavy zabodávalo tisíce jehliček. Mám je ale jako vždycky upravené, ještě v neděli jsem se obarvila na krásnou bordó, která se mi k podzimu hodila, najednou mám chuť si celý ten blbý účes rozčuchat, smýt tu barvu, nebo ještě líp, strhnout ho jako paruku z hlavy, možná abych mohla začít dýchat. Závistivě sleduji, jak se ty dvě spolubydlící nenuceně baví a moje beznaděj ostře kontrastuje s jejich zdravým sebevědomím. Nechápu, co tady dělají. Nebo co tu dělám já? Pokud sem přišly v podobném stavu a mají očividně výsledky, pak je naděje. Obdivně si je prohlížím a pokouším se zachytit kousek jejich rozhovoru.

„Rudová nám dneska zase naložila,“ spokojeně se usmívá Šárka a hrabe se v nějakých papírech, které vytáhla z plátěné brašny. Z její

přední strany přímo září krásné, neuměle vykroužené sluníčko. Žádná dokonalost, přitom pro svoji nenucenost a samozřejmost dokonalé bylo. Sice nechápu, kdo je to Rudová, vypadalo to na nějaký alternativní kroužek kresby, nemám ale vůbec zájem se vyptávat.

„Dneska jsem u Rudové zjistila, že jsem levák, a ne pravák. Malovala jsem oběma rukama najednou, u stojanu vpředu ateliéru,“ pyšně ze sebe chrlí Šárka.

„Teď, když vím, která ruka vede, bude to všechno lehčí,“ radostí skoro prozpěvuje. Nechápu vůbec nic. Zjistím taky po dvou, třech měsících léčby tady, že jsem levák?

„Mám šílený hlad. Prostě ší-le-ný. Leni, pohni sebou, jďme na oběd.“ Libuška spěšně zacinká příbory a v mžiku jsou obě pryč. Nejistě si prohrábnou vlasy, drží pevně, žádnou paruku nenahmátnu, a přemýšlím, kdy jsem já naposled cítila hlad. Stravovala jsem se už delší dobu takovým zvláštním způsobem. Já, dřív takový milovník jídla, gurmán a fajnšmekr, teď většinou tupě zírám do talíře, ať je tam, co chce, spíš se přemlouvám, abych si aspoň kousek uždibla. Tři dny do sebe nedostanu lautr nic a potom přijde takový divný, říkám tomu „vlčí“ hlad, to pak sním třeba tři obědy najednou, buchty, bonboniéru, ovoce a to všechno, co zdlábnu, mnou projde, jakýsi silný výdej energie ho okamžitě úplně spálí, ale přitom nic nedělám, jen ležím. A i to pro mě bylo v poslední době namáhavé, radši bych někde sklá-

dala uhlí. Ale zdravá. Protože se bojím chodit mezi lidi, mívám nakoupené jídlo vždycky nejmíň na čtrnáct dní – něco sním, třičtvrtě obsahu ledničky se ale stejně zkazí a letí do odpadků. Obyčejný hlad, takový základní lidský pocit a potřebu, ten jsem necítila už dobré dva roky. Během nejsvícenějšího období, když problémy vrcholily, jsem zhubla během měsíce asi dvanáct kilo, najednou tu byla ta štíhlá postava, o které jsem vždycky snila. Ale nemám z toho radost, bývá mi tak zle, že někdy za den vypiji silou vůle třeba jen jeden nutriční nápoj z lékárny a dala bych nevím co za to, abych se vrátila zpátky ke své původní váze a ke svému životu, jaký byl, než se to stalo. Takže hlad, s tím na mě nechodte, vážení, mračím se a moje negace ohledně oběda by se daly krájet. Znechuceně přejíždím pohledem pokoj, tu stroze zařízenou nudli s absencí pravé nemocniční postele s kapačkou na jedné straně a plechovým stolem na druhé, jak to každý zná z „normálních“ nemocnic a jak jsem si o tom snila, podraz, říkám si a beznadějí sílím. Těšila jsem se, že se o mě tady postarají, že mi dají infuzi, nějaké vitamíny, že budu moct odpočívat. A zatím takové válendy bez peřin, ta divná okna... Mříže jsem už vzala na milost, ale okenní rámy jsou zvláštní ještě v něčem... Pátravě si je prohlížím, něco mi na nich nehraje, pomalu sjíždím očima po oprýskaném, zešedlém rámu, něco... něco... No jasně! Ta okna nemají kliky, strnu. Právě v tom okamžiku dovnitř znovu vletí Šárka.

„Tak kde jsi? Jde se, jde se,“ a bez dalšího mě chytne za ruku a vytáhne z válendy. „Pohni se, zařídila jsem ti místo u našeho stolu,“ zařehní se spokojeně a já musím jít.

Nikdy jsem nezažila, že by mi cesta dvaceti metrů, v tomto případě od pokoje č. 5 k jídelnímu stolu, ubíhala tak pomalu. Všichni, všech asi třicet pacientů, kteří už seděli a čekali na službu, až dostanou svůj příděl oběda, všichni zvedají zrak a dívají se na mě, na nováčka, sledují, jak se unaveně, s tváří opuchlou od pláče, sunu za Šárkou ke stolu s volnou židlí. Je mi strašně, i když jsem si často myslela, že horší to být nemůže. Mohlo! Rychle si sedám ke stolu a bořím se co nejvíc k jeho hraně, abych zeslabila ten pocit, že mě celá jídelna pozoruje. Šárka přede mě pokládá modrý, elastický, neprůhledný igelitový sáček. Překvapeně ho rozbaluji a vysypávám z něj tupý příborový nůž, vidličku, velkou a malou lžici.

„Tady máš nafasované příbory, po obědě si zajdi do sesterny podepsat převzetí. A nezapomeň: když něco z toho ztratíš, je to kus za sedmdesát korun,“ důležitě zdvihá varovný prst. Myslela jsem, že si dělá srandu, že to je nějaký druh humoru, zvlášť ten igelitový pytlík, který mají ostatní způsobně položené na pravé straně talíře, mě fascinuje. Užasle hledím střídavě na Šárku, střídavě na ten pytlík, až mě moje spolubydlící káravě a zároveň pobaveně okřikne:

„No co se divíš, jsi přece v blázinci!“

Ta věta mě šokovala a pohladila zároveň. A já si najednou uvědomila tu obrovskou úlevu. Ano, v blázinci. Já, která odmaturovala s jedničkami, zvládala účtovat v průměru dvacet firem, úspěšná podnikatelka v pohostinství, matka a manželka v jedné osobě, jsem našla útočiště až za bránou tohoto ústavu. Neuvěřitelné, jako sen. Jen nevím, jestli se chci probudit, nebo pokračovat. Ale to už přede mnou na stůl přistává od služby hranatý talíř, rozdělený na tři části.

„Omlouváme se, párek byl přesně na počet nahlášených, ten nezbyl, ale ostatní jsme pro vás vyšetřili,“ objeví se u mě sestra s krátkým, přísně striženým blond mikádem a dlouhým pěstěným nehtem ukazuje na obsah talíře.

Přísahám, že nic horšího jsem nikdy servírované pod názvem „jídlo“ neviděla. Ve středu talíře plavalo v nějaké slabě paprikou zabarvené vodě něco, co vzdáleně připomínalo lečo, jen rozředěné a s pořádnou dávkou kmínu, vprostřed toho všeho trůnilo pár konzervovaných fazolí. Levé krajní políčko talíře si zabraly dva krajíce chleba a v pravém krajním leží rozpláclá půlka meruňky zalitá průhledným rosolem. Později jsem se v kuchyňce v jídelničce dočetla, že to byl párek na neapolský způsob, každý druhý název jídla toho týdne se honosil přízviskem à la France nebo I'taliana. Vzhledem k podávaným výtvarům to bylo naprosto šílené. A to sem vlastně patřilo.

Chce se mi zase brečet, před ostatními si to nehodí, zvláště když vidím, jak všichni obratně krájí párky, které se sem tam pobledle

vynořovaly z té ukuchtěné nádhery. Poděkuji sestře, a abych nekazila dojem, vezmu pomalu lžici a naberu trochu hlavního chodu. Opatrně usrknu, připravená úplně na cokoliv. První sousto jsem k mému úžasu polkla, nechutnalo to nijak zvlášť, ale pozřít se to dalo. Druhé už zajídám chlebem, a než jsem si uvědomila, co dělám, snědla jsem všechno do posledního kousku „lečové“ papriky. Zjistila jsem, že mám vlastně hlad, a ucítila, co už dlouho ne – chuť k jídlu. Tupě sleduji, jak mi ten blivajz mizí z talíře, stal se ze mě divák asi nejhoršího kulinářského pořadu a prostě tomu nemůžu uvěřit. Doma jsem si kupovala ty nejluxusnější dobroty a za několik dní je netknuté vyhazovala. Tady vylížu oběd, který s gastronomií nemá nic společného, a ještě talíř vytírám zbytkem chleba. Trapas, vypadám, jako kdybych měsíc nejedla, jenomže celkově vypadám strašně, tak je to vlastně jedno, spíš bych to přirovnala k malému zázraku. Jo, trapasů už bylo dost, na řadě jsou zázraky. Sice roztřesená, ale šťastná si jdu umýt ty staré otráskané hliníkové příbory a nesu si je v modrém sáčku jako nějaký poklad k sobě do pokoje.

„Děkuju, děkuju bože,“ hlesnu a znovu bulím jako želva.

Po obědě si jdou holky lehnout, Šárka si vytáhne polštář a absolutně ignorujíc celý provozní řád nemocnice s Libuškou během chvilky usnou, slyším jenom pravidelné, spokojené oddechování, hezky jsem je nafasovala, bonus k těm příborům – ani jedna

nechrápe. To je plus pro mě, kdybych náhodou v noci usnula, pomyslí si s nádechem trpkosti. Asi za hodinu klepe na dveře „pětky“ sestra, konečně někdo, kdo do těch dveří nevletí jako uragán, ani je nijak divoce nerozráží, protože už jsem měla podezření, že to je tady součást předpisů.

Podává mi papír s propustkou.

„Paní Kvapilová, o půl druhé jste objednaná u pana primáře, poproste někoho z pacientů, aby vám ukázal cestu. Je to první vilka přes parčík. Jo, a promyslete si, do jaké terapie se zařadíte, zítra začínáte. Seznam máte na nástěně–,“ ani to nedořekne, zmerčí totiž Libušku, jak blaženě vrní ze sna.

„Paní Chvílová, co to je?“ zakřičí a zabuší do dveří tak hlasitě, že Šárka vyskočí z postele rovnou na nohy. Libuška ale jenom zamžourá a rozespale se ptá, co jako?

„Paní Chvílová, vy spíte, máte zavřené oči,“ kárá ji přísně sestra a výstražně klepe do zalaminovaného provozního řadu, který visí hned u vchodu do pokoje. Libuška se na ni podívá a s lehkostí, jakou mají jen pacienti s nasazenou zklidňující léčbou, vysvětlí:

„Já nespím, sestřičky, pozoruju víčka zevnitř,“ a okamžitě znovu usne. Sestra ještě chvilku střídavě sleduje Šárku, střídavě Libušku, pak rezignovaně a trochu pobaveně mávne rukou a znovu se otočí ke mně.

„Během dneška se za váma zastaví předseda komunity a domluví se na rajónu na tento týden. Viděla bych to na něco nenáročného,

zkuste se napsat na úklid záchodků,“ usměje se blahosklonně a odplachtí s tím svým mikádem o pokoj dál. Nestihla jsem nic odpovédět, nejsem schopná slova. O jakém rajónu to sakra mluví? Nejen že mě nenechají ležet a odpočívat celý den na lůžku, přestože přesně na tohle jsem se těšila – aby se o mě někdo konečně postaral. Ještě ke všemu mám asi začít uklízetnejenom po sobě, což už jsem doma vůbec nezvládala, ale navíc ještě společné prostory. Navíc společné záchody?! Copak nechápou, že jsem tak slabá, že kolikrát nedokážu ani spláchnout? Zklamane a odevzdaně hodím vybalené ponožky stočené do klubka na druhou stranu postele. Žaludek se mi svírá tak, že jen silou vůle potlačuji zvracení, navíc hodiny ukazují něco po jedné, je čas se zvedat, aby primář nečekal. Ten mě třeba pochopí.

Všechny budovy v areálu jsou postaveny v secesním stylu, většinou se žlutou, oprýskanou omítkou a plechovými střechami natřenými na zeleno, možná je to spíš tyrkysová, těžko říct, barva je už hodně vybledlá. Jako celek spolu s malým kostelíkem v jeho středu na mě toto zařízení působí sice ošuntěle, ale mile. Součástí komplexu je i vilka, kde si primář nad menší lékárnou zařídil úřadovnu. K doprovodu se mi nabídl jeden spolupacient, tipla bych mu tak kolem padesátky, sympatický Miloš. Jsem mu fakt vděčná, protože moje dezorientace nabírala během dne vinou stresu

z nového prostředí na síle. Miloš na depresanta se svojí výřečností a pohodovým vystupováním rozhodně nevypadá, nijak zvlášť si ho ale nevšímám. Mám v sobě tolik starostí, trémy a proseb, že jsem ráda, když se jakž takž upravím, hodím na sebe vlněný kabát a nechám se Milošem vést přes malý parčík, až do prvního patra vilky. Počkal, až se usadím na lavici přede dveře, na kterých se blýskala zlatá cedulka MUDr. Nemožný, PRIMARIÁT. Když se přesvědčil, že jsem v bezpečí čekárny, beze spěchu se rozloučí s přáním, ať mi to dobře dopadne.

Přišla jsem brzy, do půl druhé schází bezmála dvacet minut, a tak se připravuji na delší čekání, kdoví, jestli objednáci čas primáře vůbec zajímá a nepřijme mě třeba až za další hodinu, jak jsem z ordinací cvokařů zvyklá. Škoda, že jsem si nevzala nějaký časopis, mohla bych si počíst bulvární zprávy, velký titulek s nesmyslným obsahem, čím šílenější, tím lepší, vyhlazené a vyfiltrované fotky celebrit, líbivé nesmysly, co musí pochopit i blbec. Čtení knížek, na kterém jsem dřív ujížděla, jsem se musela úplně vzdát, protože to prostě nedokážu. Puzo, Remarque, Steinbeck – všichni moji oblíbení autoři, zůstali zavření v knihovně a občas jenom matně vzpomínám na doby, kdy jsem celou knížku nedočkavě přelouskala za jediný večer. Dnes mi jejich obsah vůbec nedává smysl, žádné potěšení. Z litování sebe sama mě vytrhne prudké otevření protějších dveří. Menší, zavalitý mužík, který tam v bílém pláštíku postává,